ANY I. BARCELONA 23 DE MAIG DE 1868. NÚM. 22.

DIRECCIÓ Y REDACCIÓ.

CARRER DE LA PRINCESA,

número 1, pis 2.

2 cuartos.

ADMINISTRACIÓ.

LLIBRERIA DE EUDALT PUIG,

Plassa Nova, núm. 5.

2 cuartos.

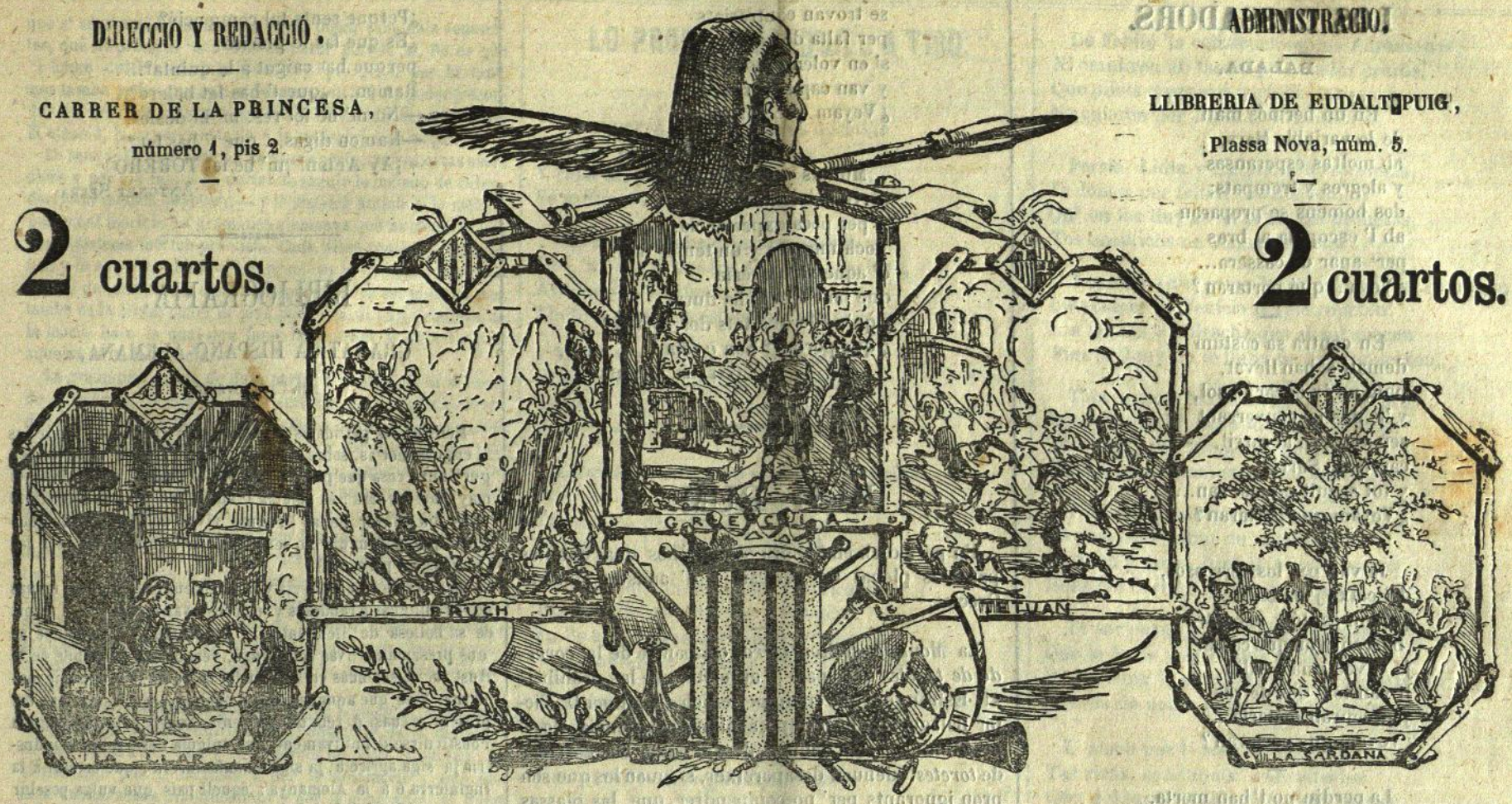

ANUNCIS A PREUS EQUITATIUS.

LA BARRETINA.

LITERATURA, CIENCIAS Y ARTS.

SEMMANARI POPULAR.

SUMARI

DE LAS MATERIAS QUE CONTÉ AQUEST NÚMERO.

Als Lectors.—*Catalunya y los catalans*, per Joan Cortada.—*Los cassadors*, per Gabriel Cencillo.—*Rum, Rum*, per F.—*Martiri*, per Antonet Serra.—*Bibliografia*, per Z. de V.—*La profetisa Ezequiel á Tiro (Traducció llatina)*, per Juan Sardá.—*Solució á la xaradeta del número passat.*—*Solució al geroglifich del número passat.*—*Xaradeta*, per Gabriel Cencillo.—*Geroglifich.*—FOLLETI: *Las Joyas de la Roser*, per Guadalupe Cortés Wighlen.

ALS LECTORS.

Lo nostre estimat amich, lo llaurejat poeta catalá, don Francesch Ubach y Vinyeta, deixa de ser director de *la Barretina* y passa á aumentar lo crescut número de sos redactors. Eixa determinació no es filla de cap desavenencia. *La Barretina* dintre poch temps haurá de sostenir una llarga y forta polémico sobre alguns punts históríchs de importancia reconeguda, en qual resolució s' hi podrá veurer, tal volta, interessada la reputació literaria del senyor Ubach. Y prevevent eixa eventualitat ha cregut—y ha cregut molt be,—que la seva delicadesa no li permetía continuar sent director del nostre semmanari. Aixis *la Barretina* podra obrar—com ha obrat sempre,—ab complerta independencia. Queda, donchs, com á director *únich* del periódich, lo seu fundador y propietari, don Anton Serra.

CATALUNYA Y LOS CATALANS (1).

¿Qu' es Catalunya? Qué som los catalans? ¿Quin paper representem en la familia dels espanyols? Mòltas vegadas ens hem fet eixas preguntas y entre nosaltres mateixos nos las hem contestadas. Tal volta hauríam quedat satisfets ab aixó, si al veurerns' un jorn y un altre jorn mal coneguts, mal jutjats y maltractats en periodichs y discursos; no s' hagues ofés nostre amor á la patria y nostre amor propi. Per aixo mateix volem donchs contestar á eixas preguntas de manera que 'ns pugan sentir aqueixos que' ns han jutjat sense coneixerns, ni escoltarnos, y sense mès datos que algunas ideas y opinions concebudas y formadas á *priori* y á las quals es forsa acomodar quant de nosaltres se diu.

No tractem de perdrens' en profunditats filosóficas y menos tractem de sondejar los abismes de la política: lo primer es impropi de un opuscul, «lo segon ens portaría á un terreno mòlt escabrós y fácil de relliscar' hi, per mès que sembli mòlt pla y segur á jutjar per la multitut d' homens que 's llansan á ell ab una confiansa igual á la sua ignorancia» (1).

Volem parlar ab mòlta sensillésa á fi de que 'ns comprenga tothom, puig no 'ns proposem lluir galas oratorias, ni intentem enlluernar ab bellesas de formas.

Tampoch tenim intenció de ofendrer ni ferir á ningú, perque no está en nostre caracter, ni volem tirará perdrer la bondat de la nostra causa, defentsantla ab ira.

E' preclara virtú vantar la patria, diu un poeta italiá, y té rahó; mes pera ferho no hi ha necesitat d' insultar á ningú: la alabansa de lo propi no descansa pas en lo despreci de lo agé. Es possible, enterament possible lo primer sense gens de lo segon. Dels fets esplicats ab veritat y sencillesa naixen la alabansa y lo despreci respectius; lo lector compara y dona la una ó l' altre á quí reyalment ho mereix. Mòlt mès lluny estém encara d' encendrer malas, passions despertar rencors y donar nova vida á animositats ja estingidas: tot aixó ó no conduiría á res ó faría mal. Som catalans y tenim á gloria 'l serho; de la mateixa manera que un francés s' enorgulleix de ser francés, y que un inglés no deixaría de ser inglés per tot lo del mon. Aixó al cap y al fi es amor á la patria, virtut de molt pés, y forsa motora pera los grans fets.

Mès eix amor á la patria no suposa rabia ni enemistat á las terras que no son patria nostra: ni sisquera indirectament se traslluirán en nostres escrits semblants passions.

Si pera sincerarnos hem de mentar agravis, no 'ls citarem com á tals: será precís referirlos, mes de segur que ho farem sense *acrimonia* en la intenció, ni en lo llenguatje. L' amor á la patria no ha de fer naixer contra nosaltres ni un sol adversari, ni ha de donar ocasió á una sola queixa, y si per mal de la flaquesa humana arribem á faltar á la mes exquisita cautela, haurem pecat de ignorants, mes no de malicioso s.

Acabarem eixa introducció dient, que no 'ns hem proposat escriurer un llibre, sino redactar y ordenar uns apuntes, que beneficiats per qui sapia mes que nosaltres, tal volta pugan produir una obreta de algun mérit. ¡Tant de bo que hi hagi qui 's dediqui á ferla pera gloria del hermós pais que 'ns conta entre sos fills!

JOAN CORTADA

(*Se continuará.*)

(1) Considerant aportuna la publicació d' eix important treball, devut á la ben tallada ploma de un exelent escriptor, ens prenem la llibertat de trasportarlo á la nostra llengua, esperant que son autor ens perdonara si la traducció no s' assembla de res al original.

N. de la R.

(1) La Redacció no está del tot conforme ab eixa consideració que se ha permés posar entre comas.

N. de la R.

LOS CASSADORS.

BALADA.

En un hermós matí
de lo variable Mars,
ab moltas esperansas
y alegres y trempats;
dos homens se preparan
ab l' escopeta al bras
per' anar de cassera...
¿Veyam qué portaran?

—

En contra sa costum
dematí s' han llevat,
puig no ix encar lo sol,
y 'ls dos ja conversant
sen van cap al carril,
carril de Sarriá,
y tot seguit ne marxan...
¿Veyam que portaran?

—

Ja van per los terrossos,
del cotxe j' ha baixa,
per un cantó y per altre
buscant van que cassar.
ja 's veu una perdiu,
li van tots dos detrás
y procuran matarla..,
¿Veyam que portarán?

—

La perdiu no l' han morta,
al dos se 'ls ha escapat...
Buscantne mes cassera
se van mes allunyant.
Ja trovan passarells
y no 'ls volen matar,
puig buscan pessas grossas...
¿Veyam que portarán?

—

Cansats de la fatiga,
de correr per lo camp,
de no trovar gran cosa
ab que descarregar;
ne buscan frondós árbre
y á ne 'l seu peu sentats,
se ménjan lo que duyan...
¿Veyam que portarán?

—

Quan de menjár acaban
tot lo que s' han portat,
sens' veurer que lo cel
no está com avans clar;
las escopetas prenen
y 's van mes internant,
per entre prats y boscos...
¿Veyam que portarán?

—

Lo sol que brillant n' era
ara s' es amagat,
lo cél qu' era clarissim
ara enfosquint se 'n vá;
y tot de negres nuvols
se va poblant l' espay
amenassant tempesta...
¿Veyam que portarán?

—

. . . . . .

La pluja, al veurers l' sobre,
parats 'ls ha deixat;
avans de reparar'ho,
voldrían desfogars',
y deturars' voldrian
tirant un xich al blanch;
mes ho impedeix la pluja...
¿Veyam que portarán?

—

Veyent que ja 's fa fosch,
que creixen los ruixats
y que desde 'l matí
se trovan contrariats
per falta de cassera;
s' en volen entornar
y van cap al carril....
¿Veyam que portarán?

—

Mullats y ab mòlt coratje
arrivan á ciutat,
y per poca experiencia,
poch mestres y un temps mal;
d' aqueixa correría
que tant temps ha durat:
¿qu' es lo que tots dos portan?
¿que portan? *Son y fam.*

GABRIEL CENCILLO.

RUM, RUM.

Un periódich ens honra dirigintnos unas quantas paraulas plenas de cortesía y d' amistat sincera. Gracias.

—

La *Montaña de Montserrat* ocupantse de la *corrida de toretes* demana á la autoritat que las prohibeixi. Estranyem que en un periódich dirigit per D. Victor Balaguer s' hagi impres tal inconveniencia. No es prohibintlas com dehuen desapareixer las corridas de *toretes*: dehuen desapareixer si, quan los que son prou ignorants per' no compendrer que las plassas de toros son l' escarni de la civilisació; sapian que aquellas son incompatiblas ab aquesta. ¡Prohibició!... ¿No 's recorda la *Montaña* de lo fruit prohibit?... Lo poble fora pro u tossut pera mostrarse llavors partidari de lo que ara ridiculisa y cuasi anatematisa. Escrigui la *Montaña* contra 'ls toros y fará lo que déu, mès uo vulgui resoldrer eixa questió per medi de la restricció. Com s' estima mès veurer desertas las plassas de toros ¿quan ho siguin á consecuencia d' un' ordra gobernativa ó quan ho sigan á consecuencia de la instrucció popular? Nosaltres preferim lo segon y per eix motiu escribim contra 'ls toros, si bè no ho fem tant bè com l' assumpto 's mereix y nosaltres desitjaríam.

—

Diu la *Montaña* que lo procés que poseeix l' historiador Don Joan Cortada, es lo de Don Joan Sala y Serrallonga. Nosaltres diem que es lo de Don Joan, de Serrallonga. Y ja no volem dir res mès.—per ara, —sobre aqueix assumpto.

F.

MARTIRI.

—Estich trist, no sé 'l que 'm passa.
—Y donchs que t' passa Ramon?
—Res, qu' estich cansat del mon.
—N' estas cansat. —Un xich massa,
Perque só molt desgraciat...
¿Tu, mon dolor no comprens?
—Noy si no 'm dius lo que tens,
¿Com puch dir si dius veritat?
¿Potser se t' ha mort la dona?
¿Tal volta passas apuros
perque has perdut molts mils duros?
Home esplicat enrahona.
¿Es que potser passas gana?...
¿No t' arriban 'ls cordills?
¿S' ha mort algun de tos fills,
ó un germá ó una germana?
¿Es que potser no vol plourer
en los camps que poseeixes?...
¿O es que á tas dolsas queixas
ta aymada no 's vol commourer?...
¿Será que la sort no 't pinta?...
¿Perque sents tal commoció?...
¿Es que fas lo ploricó
perque has caigut á la quinta?...
Ramon... ¿que t' has fet bolero?...
—No m' he fet res: m' hi desfet.
—Ramon digas... que t' has fet?...
— ¡Ay Anton! ¡m' he fet TORERO!

ANTONET SERRA.

BIBLIOGRAFIA.

GRAMATICA HISPANO-ALEMANA,

PER CASTROVERDE.

Mentres los partidaris del dia de ahir cuestionan sobre las llenguas mortas, sobre aquellas llenguas que ja no serveixen per' altra cosa que per recordarnos lo passat, que si Dèu vol may mes tornará; es notabla l' afició que 's va dessarrollant avuy dia á favor de las llenguas vivas del Nort, eixas llenguas que podem dir' ho sens temor d' equivocarnos, son las llenguas del porvenir.

Mentrestant que la Grecia y la Roma ens presentan las ruinas de sas antiguas grandesas y 'ns conservan no mes que 'l recort de sa bellesa de llenguatge; l' Inglaterra y l' Alemanya se ens presentan altivas com ningú, vestidas ab los habits de la ilustració, sentadas en lo triumfal carro de la civilisació moderna. Y es que aquellas duas nacions, son las nacions del present y cuasi di rem del porvenir. Aquell pais que vulguia constituirse definitivament, que vulguia desarrollar sa industria ja siga agrícola, ja siga manufacturera; ¡que estudii á la Inglaterra ó á la Alemanya: aquell pais que vulga posehir grans coneixements en literatura, que estudii la literatura de las llenguas del Nort.

Lo teutonisme ha sustituit al llatinisme: si Roma tingué un Virgilio y un Horatio, l' Alemanya té un Goethe y un Shiller. Som entusiastas per la Germania, y aplaudim de tot cor, quants esforsos se dirigeixin á la propagació de sa preciosa llengua.

Perque es indubtable que qui treballi per exténdrer l' idioma alemá, per exemple, contribueix en gran manera, á fer un bé á la societat en general y á la civilisació. Diem aixó, perque en las terras del Nort es ahont hi ha los verdaders pous de la ciencia y la sabiduría, perque alli es ahont naixen los verdaders genis, perque alli es ahont extent sas alas l' amor al estudi y á la ciencia. ¡ Quants y quants homens que blassonan d' instruits trobariam en Espanya y en França, que comparats ab un alemany no mes que de mitjana instrucció, quedarían poch menos que desenganyats al veurers, reduhits cuasi estem per dir á la ignorancia y á la nulitat completa!....

Si se 'ns permetes la espressió, un poch gráfica, cuasi diríam que en Alemanya hi ha la causa de la ciencia, en França los efectes de las causas que 's descubreixen en Alemanya, y en Espanya los petits efectes dels notables efectes que 's traslueixen en la patria de Lluis XI. Si volen beurer en la mateixa font, si desitjan apreciar la puresa de la invenció, si desitjen posehir grans coneixement en Fisica, en Química, en Literatura, en Ciencias políticas y Morales; no estudihin á la França, que en aqueixa terra no hi trobarán mes que malas copias, péssimas traduccions y horribles plagis de la llengua de Goethe: estudihin la llengua alemana, aixis com los alemanys que han volgut saborejar las bellesas d' Espanya, han apres la llengua espanyola. En aixó 'ns guanyan, perque ells tenen exelentas traduccions de las obras dels nostres afamats Calderon y Lope de Vega, del nostre célebre Moratin y —en una paraula—dels principals clássichs de la nostra terra; mentres que nosaltres apenas contem ab duas malas traduccions del Faust—una d' ellas traducció indirecta, traducció duas vegadas bastardejada,—y ab unas quantas obras,—contadas,—que se sab que son de origen alemá perque las escobertas ho portan y per res mes.

Los grans poemas, las sublimes baladas del Nort, no 's coneixen aqui síno superficialment, es á dir: per la fama de ellas que s' ha estés per tots los confins. Los adelantos de aquella nació no 'ls sabem sino perque 'ls sentim á dir, no perque 'ls conegném á fondo.

Sent tanta la importancia que atribuim y donem de bon grat á la llengua de la Alemanya, no podem menos de donar l' enhorabona al *espanyol* senyor de Castroverde, que fent una gramática útil y recomendabla ha fet alguna cosa en bé de la instrucció é il-lustració de que tant faltats estem en Espanya. ¿ Ha estat acertat lo senyor de Castroverde, en lo plan baix lo qual ha desarrollat sa gramática? Nosaltres creyem que si: en ella no hi trobem amanerament, de manera que no la podem batejar ab lo método de Ollendorf pur, ni ab lo método teórich tampoch. Bo es que l' home exerciti y cultivi la memoria, mes tambe es bo que no s' avesi á ser una máquina,

que s' acostumi à pensar, que sapia donar rahó dels seus actes, que no prèngui 'ls habits de obrar perque sí. Bo es que 'l home cultivi sa inteligencia y que pensi per lo tant, mes tambe es bo que cultivi la memoria á fi de poder recordar los coneixements que per medi del estudi, la observació, la atenció, la experimentació y lo raciocini vagi adquirint.

Lo senyor Castroverde ha comprés perfectament eixas asercions y per eix motiu ha deixat de seguir lo método de Ollendorf—lo método práctich,—y lo sistema antich—lo método purament teórich. La gramática alemanya que'ns ocupa es feta per lo sistema teórich-práctich. Cada llissó conté los seus temas y lo seu vocabulari á fi de practícar la llengua y anar fent caudal de termes, requisit indispensable en tot idioma; mes també cada llissó conté la seva part expositiva y detallada de la teoria baix la qual deu ferse la práctica y baix la qual aqueixa té sa esplicació.

La gramática consta de duas parts: l' análissis y la sintesis de la llengua, la analogia y la sintaxis, las parts consideradas aisladament y lo tot considerat en conjunt. Son notables los grans coneixements filológichs que sòn autor ha posat de relleu en las duas parts de la grámatica, especialment en la analogia, en qual part s' ha estés en gran manera coneixent sèns dupte que si 's té ben coneguda la analogia no 's fá tan dificil de coneixer la sintáxis: per fér un bon edifici lo primer es posar'hi bons materials. Las declinacions han sigut fillas de un gran estudi y han merescut que lo senyor Castroverde dediqués bona cosa de llissons á eixa part tant indispensable de la oració. També es digne d' elogi l' atenció y zel que ha desplegat en la exposició del verb, las preposicions y las conjuncions, aixis com en la classificació dels géneros.

Lo nostre entussiasme per la llengua alemanya, la llengua de la filosofia, ens conduiría á fér l' anatomia de la gramática que tenim á la vista y que portem un poch estudiada: la criticaríam per l' análisis y per la abstracció y sols podem ocuparnosen sintéticament y per la generalisació, dient qu' es bona, útil y recomendabla, que honra á sòn autor y que 'ls que desitjin cultivar l' idioma de Shiller, farán bè de deixar y despreciar qualsevulga gramática que no siga la de Castroverde. Ens olvidavam de dir que acompanya al llibre un tomo de titeratura propi pera los exercicis de la traducció, compost de trossos escullits dels pricipals sábis alemanys. Estan posats en lo tomo, del fácil al mes difícil, del ménos al mes. Lo senyor Castroverde ha probat en eix tomo que tenía un bon criteri y un gran coneixement del classicisme alemá.

Z. de V.

LO PROFETA EZEQUIEL A TIRO.

(Traducció llatina.)

Oh superva ciutat que jaus dormida
Del mar en la ribera deleytosa,
Y rebs ab pler lo bes qu' esmortuída
Vé á donarte l' onada joguillosa:

—

Oh Tiro, donchs l' imperi soberá
Qne 'n temen tots los reys y las nacions,
Arriba fins als limits del Occeá
Ahont portan tos estols los teus pendons:

—

Tu digueres arroganta y vanitosa:
«Ciutat perfetá só jo en hermosura,
Temuda per mon or, ciutat vistosa,
Y afalagada ab auras de ventura.»

—

Escolta, donchs, ma veu que 't vaticina
Ton terrible castich, y oracle cruel,
Ta infausta destrucció y ta ruina.
Que per mut testimoni tindrá 'l cel.

—

Ab los fatjs de Sanir tu 't fabricares
Tos baxells majestuosos y llaugers,
Tu 'ls alts cedros del Liban arrancares
Y 'ls donares á las naus per pals severs.

—

Albas de Basán per rems ne tenen
Ab que n' alsan del mar bullenta escuma,
Remadors que d' Arobad y Sidon venen
Pera servirne á ta grandesa suma.

—

La cantan, los marins, eixa grandesa,
Sentats de chiprea fusta en preciós banch,
Mentres sentint ton nom naturalesa,
Muda s' hi está per' escoltar llur cant.

—

L' Egipte t' doná 'ls llins pera teixirne
Velas que duessen tos llaugers baxells,
Y púrpura la Grecia per' construirne
Per las festas brillants, vermells mantells.

—

De Febilé 'ls constructors, las Adrassanas,
N' ómpliren ab tas may venzudas proras,
Que pilots destres á nacions llunyanas
Ne guiaren per las onas lliscadoras.

—

Persia, Lidia y Egipte, á tu sotmesas,
Te donan per tribut valents soldats
Qu' en las lluytas feras ab sas prohesas,
Tos enemichs ne deixan aterrats.

—

Tas torras qu' entre 'ls nuvols blaus s' amagan,
Lluytadors de Fenicia las guarneixen:
Las fletxas y buirachs que al sol apagan
Fins la lluny de lo lluny ne resplandeixen.

—

Tota nació á ton nom, calla y t' adora
Després que d' ella á tu son or ne fuig:
Tota nació per ta amistat ne plora
Perque sens ta amistat, tem ton enuig.

—

Tota nació, ciutat, reyalme estrany,
Te dona son tribut de vasallatje:
La plata y ferro, junt ab plom y estany,
Rebs del Cartajinés com homenatje.

—

Te serveixen á tu, esclaus rebassuts
Que la Jonia y la Theflis te donaren:
D' Armenia 'ls cavallers ja may vensuts,
Cavalls de nobla rassa te 'n portaren.

—

L' alarb per l' arenós desert torrat,
Tas ricas, conduheix' mercaderías.
Cert del camí, y en son camell montat
Ne canta ab pler ton nom, tas alegrías.

—

La ciutat de Semíramis divina
Púrpura, jaspis y rubís te dona:
Tu com reyna ab sa seda safirina
Empolaynas y adornas ta persona.

—

D' Israel los fills ab tu ne tenen
Comers que es per tu sola profitós:

— 72 —

—Que sé jo!

—Bona l' hem feta, Magí...

En Melció 's posava trist, perque veya trista á la pubilla y li anava derrera com un gos.

Aixis se 'ls sorprenia moltas voltas quiets com una posta de sol y tristos com una nit de hivern, ja tirant pedretas al riu y contemplant las rodonas movibles que feya la aigua, ja assentats l' un al costat del altre escoltant las armonias que conté lo monótono suspirar del vent al travessar las pinedas.

Un dia en Mateu al tornar de vigilar á sos trevalladors, trová lo rector que feya son paseig de tarde.

—Te haig de donar un consell, digué aquet.

—A mí? contestá l' altre admirat.

—A tu. ¿Que pensas fer de la noya de 'n Parés que vas recullir?

—Que penso ferne, senyor rector? Lo que n' hi fet fins ara. Prometí que la cuidaria com á filla y per ara crech cumplirho. Mes en avant... no sé... es cosa que may m' ha acudit.

—Donchs per aixó mateix es necesari que hi penses y á aixó va lo meu avis. La Roser se fa gran, lo teu noy no 's queda xich... Me comprens?

—Ni poch ni molt!

—Van molt sols de seca en meca, recorren los boscos y salsaredas... la sanch may se torna aygua y lo diable no dorm.

—Pero senyor Rector... que díu are? Si ells dos, pobrets! son unas criaturas. Y ademés se creuhen ser germans.

—Mes no ho son. No t' olvides Mateu de lo que diu la Escriptura: *Qui amat periculum* etcetra, que vol dir en catalá que la ocasió fa lo lladre y que no convé tenir la estopa penjada á la llar.

—Vaja, per mes que diga no 'n tinch cap resel ni cap por.

—Ja veus que jo ¿perque t' ho diria? Sols ho faig per ton bé.

—Oh! aixó sí.

—Donchs no vullas ser com aquells que tenint ulls y orellas no 'ls feyam servir pera res. Ma obligació era avisarte. La he complerta. Ara 't toca á tu.

—Be, be. Ja 'n parlaré ab la dona.

Y ni parlá en efecte.

La Marta al saberho se admirá y alarmá al mateix temps. Los dos

— 69 —

naixen, dirigit sols al benestar y satisfacsió del objecte estimat, encara que sia en perjudici propi. Barreja singular de protecsió y domini, de mando y condessendensias, de afanys, goigs, sorpresas y patir.

Havia sentit y comprés lo amor de fill, nascut á la volta de la costum y de la gratitut; ménos fort y ménos generós; pero respectuós, inténs, lligat á tots los moments de la vida, primera necesitat del cor.

Los dos son amors verges que res demanan, que 's contentan ab lo plaer dels que 'n son lo objecte.

Comprenia igualment lo amor á Deu, passió sublime per quant mes se sent que no se esplica, compliment vagorós de la afissió á lo d esconegut, poetich consol del dupte, plena satisfacció de tots los afectes que pugan agitar la ánima.

Y tots los derivats de aquestas passions principals: la compasió, lo respecte, la condessendensia, la caritat, tots tenian son lloch y sa definissió ben entesa en lo sensill y virtuós cor de la Pubilla.

Ab ells vivia, per ells obrava y ja may seguintlos deixá de saber lo que feya, ni s' trová en contradicsió ab los consells que li donavan los que li volian bè y mereixian sa confiansa.

Tot aixó ho feya com per instint sense examinarho, sense donarse 'n compte.

Mes un dia la paraula *estimar* acudí á sos llavis, fou pronunciada, y ferí á un mateix temps son cor y sas orellas.

—Que es estimar?

Mil voltas havia usat la paraula dirigintla á sos pares, á sas amigas, al mateix Melció, sense que li mogués la atenció.

En la font del mas den Busom, després de haber fet lo sacrifici de son gust á la sensibilitat de una colometa, torná á pronunciarla y li soná de un modo tant diferent que li causá assombro.

En un moment la paraula se li presentá ab una significació estranya y desconeguda. La repetí en veu baixa, se fixá en ella y involuntariament la repetí ab los llavis, preguntant que era alló que la admirava y perqué li causava admiració.

No era en realitat la paraula lo que la confonia, era la idea. Mes que la idea: era lo sentiment.

La Roser de noya passava á dona.

Los fills de Judá son blat te venen,
Sa rehina y son balsam olorós.

—

Damasco, quan tu vols, en tos festins,
Tas copas que n' adornan frescas flors,
Ompla d' Alboun ab deliciosos vins,
Y de llanas t' assurteix de vius colors.

—

Lo qui n' es industriós alarb d' Oman
Dúr ferro t' ofereix ab suspirs greus,
Riquíssima catifa 'l de Dedan
Que orgullosos trepitjan los teus peus.

—

Sos anyells lo del desert y sas ovellas,
Y lo del felis Yemen sas aromas,
Preciosas pedras, ricas maravellas
De sas minas, y or, y las suas gomas.

—

Mantells ben brodats d' or y plata fina,
Te donan los marxants, en lo mar braus,
Y tela per vestits, escarlatina,
Cedros per tos pals, cordas per tas naus.

—

¡Oh Tiro! Ab ton poder enorgullida,
De goigs y de riquesas coronada,
Qu' en las platjas del mar ne jaus dormida
Al dols amanyagar de blava onada!

—

Dèu s' aparta de tu ab sas bondats,
Y eixas onas sens' fi á qui Ell posa fré,
Contra tu s' alsarán en tempestats,
Deixantne de ta gloria sols un *re*.

—

Puig quan hajan romput las suas resclosas,
No 't donarán dols bes com ans te davan:
Se n' enmusteirán las frescas rosas,
Las rosas que ton cap ne coronavan.

—

Vensudas ja tas naus y destrossadas,
De tristura omplirán tos remadors;
Puig veurán las onaa revoltadas
Contra 'ls que n' eran ans los seus senyors.

—

Tots los reys, tots los pobles espantats
Plorarán ta cruel sort y ta fortuna:
Castigadas veurán las malvestats
Y ta opulencia convertida en runa.

—

Llavors esclamarán ab gran tristesa
Recordantne ton poder y ton nom alt:
¿Qui veigé ja may major grandesa,
Qui fou ¡oh bella Tiro! may ta igual?...

JOAN SARDÁ.

Solució de la xaradeta del número passat.

Mès d' un cop m' hi clavat d' oros
en las corridas de *to-ros*.

Solució al geroglifich del número passat.

Barretina: tens rahó,
també ho estava pensant:
los toros están devant
de la civilisació.

Enviadas pel correu.

XARADETA.

Es propi d' un cert ungüent,
tercera y *primera* en gran;
segona dona 'l cantant,
quarta dobla, ho es molta gent.
Lo *tot*, te l' estas mirant.

GABRIEL CENCILLO.

Las solucions se donarán en lo número de dissapte.

GEROGLÍFICH.

PAS. PAS. PAS n F t TR No No el
Fernando VII Cárlos I **IMDI** rarere.

Correspondencia de *La Barretina*.

R. P. de F. Barcelona. Enterament entesos. J. F. y C. Id. Li acepto la xarada. P. M. y M. Id. Endevinada. Un dependent botiguer. Id. Está corrent. J. M. y M. Id. Lo mateix. P. B. y V. Id. Id. Un enlutat. Girona. Id. J. S. Barcelona. Tant lo que li vaig dir, com lo que m'ha enviat, ho publicaré tot. No mes ha encertat la xarada. F. de S. Publicaré la llegenda, pero com es tan llarga tardaré alguns números. Un obrer. Id. L'original ha vingut massa tart. Publicaré la xarada. Gracias. M. O. de G, Id Tardis piulástis.—Fins al 22 de Maig. A. S.

ANUNCIS.

ESTABLIMENT ORTOPÉDICH

DE

DON EMILIO CLAUSOLLES,

professor en medicina y cirujía, sócio de la Academia médico-quirúrgica de Madrit y de Palencia, sócio fundador del Institut Médich de Barcelona, premiat en las Exposicions Universals de París en 1855 y 1867, etc. etc.

Tractament especial de las afeccions següents:

Desviacions de la columna vertebral en tots los seus graus.

Desviacions internas y externas de las camas, peus, brassos y mans.

Peus de Pinya, (varus) peus equinos, retraccions musculars y falsas anquilosis de las camas, etc.

Luxacions espontáneas, traumáticas ó patológicas en totas las articulacions.

Hernias (vulgarment ditas trencaduras, relajacions,—trencats, esbinsats.

Arribat de poch de París ahont ha permanescut durant la última Exposició Universal, ofereix al públich sos serveys, assegurantli trobará en dit establiment tots los adelantos que s' han presentat en aquell concurs, y que la ciencia ha demostrat ser los millors pera obtenir bons resultats curatius.

Consultas diarias y gratuitas de 12 á 3.

RAMBLA DEL CENTRO, NÚMERO 27.

BARCELONA.

DIRECTOR ÚNICH: D. ANTON SERRA.

Editor responsable: D. FRANCISCO ALFONSO.

Barcelona.—Imp. de Jaume Jepús, carrer de Petritxol, 14 —1868.

Lo amor trucava á sas portas, la ánima las obria joyosa y se trova va totalment transformada.

Desitj de veurer á Melció; intranquilitat en sa ausencia; alegria sens fi al tenirlo present. Sufriment per sas penas, goig per sas satisfacsions, identitat complerta de moviments y gustos; mes no per ser ell qui fos, sino per egoisme. Volensa estranya que 's mira primer á si mateixa que á la persona volguda, afecte egoiste que ho sacrifica tot á son plaer.

Era un complert cambi de vida, no entés; pero sentit. Engendrá lo dupte: del dupte nasque lo frenesí.

¿Que será?

La Roser com tothom pressedí instintivament per comparacions.

Trová en primer lloch que estimava de un modo nou: mes que á sos pares, casi se confesava que mes que á Deu. Y ¿á quí? ¿á son germá?

Lo amor á germans pot ser mol gran. Ella 'n tenia provas: mes no podia de cap manera portar tant en llá.

Perqué ella no 'n havia vist altre exemple que 'l seu, ni en tota la vila hi havia una parella tant unida; y perqué son natural instint li deya que no cab en la humana naturalesa fer naixer sentiments que ecsigeixen necessariament satisfacsió y que no sia posible satisferlos.

—Altres germans se estiman, murmurava, y vindrá un dia en que se hauran de separar y ho faran sense esfors y sense deixar de estimarse. Mes si en Melció se 'n va y me deixa, moriré desesperada.

Sobre tot se estranyava de que en cert modo 's donés vergonya de jugar ab son germá com avans, y de que fos menos franca ab ell en las conversas que tenian.

Feya esforsos pera vencer 's y no ho podia lograr de cap manera.

Lo dupte se havía apoderat de ella. Una pregunta sense resposta feya son torment.

Perdia horas de dormir cavilant sobre lo enigma inesplicable. Se girava y regirava en son llit y somiava alt. Los hermosos colors que sempre havian adornat sas galtas anavan baixant y fins semblava que del tot desapareixian. Estava ollerosa, mustiga y distreta.

Evitava estudiadament quedarse sola ab en Melció y moltas voltas sense esplicarsho anava á buscarlo.

En ciutat se hauria esplicat son estat dihent que patia de nirvis; enfermetat desconeguda en lo camp y en las escolas de medicina; pero que está molt de moda en los salons.

En Hostalrich se 'n cuidaban molt poch.

Marta digué un dia:

—La pubilla está molt grogueta y desganada.

—Ja ho he observat, contestá en Mateu.

—No 'n feu cap cas; anyadí una vehina, aivó es que muda.

—Que voleu dir?

—Que totas las noyas ho tenen á la seva edat. Fa la creixensa, se espiga massa y alguna cosa n' ha de valdrer de menos. ¿De que 's queixa?

—De res.

—Vejeu! lo que jo vos dich. Encara no haurá passat mitj any que tornará á estar com avans.

Aquest pronóstich se cumplí; mes fou per una rahó mol diferent de la que havia donat la vehina.

En Melció també se sentia alguna cosa, allá en son interior, nova y desconeguda. Pero era ménos cavilós que sa germana y no volia trencars' hi 'l cap. La estimava, la adorava y res mes. Vejentla tots los dias se acontentava y era felís. Ja 'n tenia prou. En lo demá no hi pensava. Hermosa y confiada imprevisió per la cual creya que lo present jamay havia de mudarse!

Apesar de tot, no deixá de notar lo cambi de la Roser.

—Que tens? Que 't passa? li preguntava.

Molts cops no rebia resposta; altres la obtenia evasiva y vuyda.

—No 't trobas bè?

—Si.

—Estás malalta?

—No.

—Donchs que 't passa?

—Que sé jo!

—Sembla un joch de prendas... ¿Ploras?

—Ay!

—Pero esplicat. De que 't queixas? qué no te estimem prou?

—Oh! massa.

—Y donchs?..